

สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

ผลผลิต : พัฒนาศักยภาพด้านปศุสัตว์

กิจกรรมหลัก : พัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์

กิจกรรมรอง : ผลิตภัณฑ์พันธุ์ดี (โคนม)

1. หลักการและเหตุผล :

ภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของกรมปศุสัตว์ คือ การพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ เพื่อให้ได้สายพันธุ์อันมีลักษณะที่ให้ผลผลิตสูง และสามารถดำรงชีพได้ในสภาพแวดล้อมของประเทศไทย สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ ได้ทำการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์สัตว์เป็นเวลานาน ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีอนุพันธุศาสตร์ (Molecular Genetics) มีความเจริญก้าวหน้าไปมากและสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อการคัดเลือกและพัฒนาสายพันธุ์ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็ว ส่งผลให้กรมปศุสัตว์พัฒนาสายพันธุ์ที่ดี และตรงตามวัตถุประสงค์การปรับปรุงพันธุ์ที่กำหนด

การปรับปรุงพันธุ์สัตว์และการกระจายพันธุ์กรรมสัตว์พันธุ์นั้น ต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ และขยายพันธุ์สัตว์ไปพร้อมกัน โดยเฉพาะการปรับปรุงพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจของประเทศเพื่อผลิตสัตว์พันธุ์ดีกระจายพันธุ์สนับสนุนเกษตรกร การวิจัยและการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์สัตว์นั้น ต้องศึกษาวิจัยและพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้พันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพให้ผลผลิตสูง เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศ และเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา จึงต้องดำเนินการควบคุมกันการพัฒนาพันธุ์สัตว์ในระดับเกษตรกรด้วย แนวทางการพัฒนาพันธุ์สัตว์โดยการทดสอบสมรรถภาพการเจริญเติบโตและประเมินค่าพันธุ์กรรม ตลอดจนศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านอนุพันธุศาสตร์ เพื่อรวบรวมพันธุ์กรรมที่ดีไว้ปรับปรุงพันธุ์สัตว์และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จากนั้นจึงกระจายพันธุ์ให้เกษตรกรนำไปเลี้ยงในสภาพฟาร์มต่อไปจึงเป็นแนวทางการพัฒนาพันธุ์กรรมที่ดีของสัตว์ไว้เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ :

- 2.1 เพื่อพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สัตว์ของประเทศให้มีพันธุ์กรรมที่สูงขึ้นและทัดเทียมกับต่างประเทศ
- 2.2 เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์และการจัดการฟาร์ม
- 2.3 เพื่อศึกษาวิจัยการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีด้านอนุพันธุศาสตร์ การจัดการฟาร์มในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน ลดการใช้ทรัพยากรน้ำ ลดของเสียที่เกิดจากระบบการผลิตสัตว์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร
- 2.4 ผลิตและกระจายสัตว์พันธุ์ดีสู่เกษตรกรในรูปแบบฟาร์มเครือข่าย

3. ผลผลิต (Output) ระดับกิจกรรม/โครงการ

- 3.1 ได้โคนมพันธุ์ดีกระจายสู่เกษตรกร
- 3.2 เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ได้รับความรู้ในการจัดการฟาร์มและการจัดเก็บข้อมูลโคนม

4. ผลลัพธ์ (Outcome) ระดับกิจกรรม/โครงการ

- 4.1 เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ
- 4.2 มีแหล่งอาหารโปรตีนเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ
- 4.3 สุขภาพของประชากรดีขึ้นจากการบริโภคอาหารคุณภาพ
- 4.4 เพิ่มความสมบูรณ์ในดิน จากมูลสัตว์นำมาเป็นปุ๋ยธรรมชาติ

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI)

- 5.1 ผลิตลูกโคนมพันธุ์ดี 297 ตัว
- 5.2 อบรมเกษตรกร 60 ราย เจ้าหน้าที่ 30 ราย

6. ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานโดยละเอียด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

6.1 กอง / สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

ขั้นตอน

- 1.ผลิตลูกโคนมพันธุ์ดี กระจายสู่เกษตรกร
- 2.ศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน
- 3.ถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มและการจัดเก็บข้อมูลโคนมแก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่

วิธีการปฏิบัติงาน

1. วางแผนปรับปรุงพันธุ์ ผลิต ทดสอบและคัดเลือกสัตว์ตามแผนที่กำหนดไว้
2. ดำเนินการจัดการฟาร์มและกำกับดูแลความแม่นยำในการปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติที่ดี
3. ศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุน
4. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มและการจัดเก็บข้อมูลโคนมแก่เกษตรกรและเจ้าหน้าที่

6.2 หน่วยปฏิบัติ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด / ศูนย์ฯ / สถานีฯ / ด้าน)

1. ศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนม
2. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่
3. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สระแก้ว
4. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สกลนคร
5. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์จันทบุรี

7. แผนภูมิความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนวิธีปฏิบัติงาน

